

Seksuaalisuus
kuuluu kaikille

Seksuaalisuus

- seksuaalisuus on tärkeä osa myös kehitysvammaisen ihmisen elämää
- kehitysvammaisilla henkilöillä voi olla seksuaalisuuteen liittyviä haasteita
- seksuaalisuuteen ja seksuaaliterveyteen liittyvä tieto on usein puutteellista
- kehitysvammaisen seksuaalinen kehitys on tavallisesti samanlaista kuin muidenkin
- kehitys saattaa kuitenkin olla viivästynyttä

Seksuaalikasvatus

- kehitysvammainen ihminen tarvitsee samaa tietoa seksuaalisuudesta kuin muutkin
- kasvatuksen ja ohjauksen keinot räätälöidään yksilöllisesti
- vaatii toistoja, kehitysvammaisen kehitystason ja opetustahdin hyväksymistä

Vaikea kehitysvamma

- seksuaalinen kehitys on todennäköisesti viivästynyt
- seksuaalisuus voi näyttäytyä impulsiivisena toimintana
- ei ole kykyä ennakoida seksuaalisen käyttäytymisen seuraamuksia tai ymmärtää sosiaalisten sääntöjen vaatimuksia
- on kyky kokea mielihyvää

Vaikea kehitysvamma

- ohjataan konkreettisilla toimilla
- ohjeet hyvä pitää lyhyinä, esimerkiksi ”tee näin, ei, irti, hyvä, hienosti”
- tärkeää on lempeä ohjaus sekä rauhallinen ja luonteva suhtautuminen seksuaalisuuteen
- muut ohjauksen välineet, kuten kosketuksilla ohjaaminen, kuvat ja viittomat

Keskivaikea kehitysvamma

- henkilö pystyy tuottamaan itselleen mielihyvää
- ohjaus itsetyydytykseen on tärkeää
 - tyydytyksen tekniikat voivat olla puutteellisia -> turhautuminen
- ystävyyden, ihastumisen ja rakastumisen erot, erilaisten ihmisten kohtaaminen
- omat rajat ja toisten rajojen kunnioittaminen
- ohjataan hygieniaan liittyvissä asioissa

Lievä kehitysvamma

- seksuaalinen kehitys on yleensä iän mukaista
- seksuaalikasvatus ja neuvonta pitää tehdä konkreettisella kielellä
- itsetunto voi olla huono
 - ymmärrys omasta vammaisuudesta ja erilaisuudesta
- opetetaan turvataitoja
 - itsensä arvostaminen
 - miten päästä pois epämiellyttävästä tilanteesta
 - omat rajat

Lievä kehitysvamma

- ohjataan itsestä huolehtimisessa, ehkäisyssä ja hygienian hoitamisessa
- opastusta itsetyydytyksessä, lähellä oloon ilman seksiä, hyväilyihin ja yhdyntätekniikkaan
- tutustuminen omaan kehoon ja toisen kehoon sekä kehon reaktioihin
- tärkeää oppia fantasian ja todellisuuden ero
 - kaikkea saa ajatella, mutta kaikkea ei voi saavuttaa ja toteuttaa

Lähteet

- <https://www.tukiliitto.fi/tukiliitto-ja-yhdistykset/kehittamistoiminta/paattyneet-hankkeet/enemman-otetta-ja-osallisuutta-seka-enemman-otetta-omaan-elamaan/oikeus-seksuaalisuuteen/>